

Леонова С. С., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

Хомич В., студентка,
Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків
Науковий керівник: Козирева В. П., к.ю.н., доцент

ПРАВОВА ПРИРОДА АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКИХ САНКЦІЙ

Зважаючи на постановку проблеми здійснення правосуддя в разі порушення у сфері господарського права та конституційні положення про здійснення правосуддя і, зокрема, рішення Конституційного Суду України, склалася досить непроста в практичному та теоретичному аспектах ситуація із фактичним існуванням позасудового правосуддя. Концептуальні підходи до правової відповідальності: покарання, санкції, державного впливу чи перетерпівання – по різному можуть бути витлумачені та слугувати підґрунтям імперативного (вузького) чи диспозитивного (широкого) тлумачення правової відповідальності.

Наразі право застосувати до суб'єктів господарювання господарсько-правової санкції надано широкому колу державних органів та навіть недержавних органів. Так, при захисті прав споживачів склався плюралізм (державні органи, органи громадські) в можливості застосування санкцій, що докорінним чином не відобразилось на чисельності та наслідках порушень прав споживачів. Більше того, склалось підтвердження традиційного: «у семи няньок – дитя без догляду».

Стрімкий розвиток економіки та вітчизняного виробництва наближається до європейських традицій ведення господарства, що сприяє реалізації проєвропейських амбіцій нашої держави і суспільства. Тому нагального вирішення сьогодні потребує проблема гарантування розвитку та функціонування господарських відносин на засадах законності, рівноправності та справедливості. Адміністративно-господарські санкції є засобом впливу держави на порушників легального режиму ведення господарської діяльності. Саме вони повинні стати запорукою розвитку чесного бізнесу в нашій країні.

У ч. 2 ст. 217 ГК України зазначено чотири види господарських санкцій:

- відшкодування збитків;
- штрафні санкції;
- оперативно-господарські санкції;
- адміністративно-господарські санкції [1].

Причому, адміністративно-господарські санкції виділені в окрему

частину ст. 217 ГК України і відрізняються від інших видів санкцій суб'єктом, який має право їх застосовувати. Так, господарські санкції застосовуються за ініціативою учасників господарських відносин, а адміністративно-господарські санкції – уповноваженими органами державної влади або органами місцевого самоврядування [1].

Ця відмінність викликає цілу низку спорів як у галузі господарського права, так і адміністративного права, направлену на з'ясування правової природи адміністративно-господарських санкцій.

Користуючись таким розмежуванням санкцій в ГК України, Н. В. Добрянська наголошує на спільних рисах адміністративно-господарських санкцій із санкціями адміністративної відповідальності. А саме: вони не мають компенсаційного характеру, не відновлюють початкового майнового стану, їх стягнення здійснюється не на користь іншої сторони або особи господарсько-правових відносин. До того ж, логічна структура норм адміністративно-господарських санкцій допускає наявність гіпотези, диспозиції і санкції, які за змістом тотожні адміністративно-деліктним нормам із їх імперативним, державно-владним характером [2, с. 105].

На думку Е. Ф. Демського ні спільні риси і ознаки, ні розгляд справи про порушення у сфері господарювання і притягнення до відповідальності в адміністративному порядку ще не означають, що це адміністративна відповідальність юридичних осіб. Адже притягнення до кримінальної, цивільно-правової відповідальності в судовому порядку ми не називаємо «судовою» відповідальністю, а відповідно до предмета регулювання – кримінальною або цивільно-правовою відповідальністю. Застосування адміністративно-господарських санкцій органами державної влади або органами місцевого самоврядування – це їх особливість і відмінність від інших видів юридичної відповідальності [3, с. 205].

Відповідно до ст. 23 КУпАП адміністративне стягнення є мірою відповідальності і застосовується з метою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, в дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами [4].

Вважаємо, що адміністративно-господарські санкції є одним із заходів господарсько-правової відповідальності.

Література

1. Господарський кодекс України: [Кодекс: офіц. текст: станом на 24 липня 2014 року] // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – Ст. 144.

2. Добрянська Н. В. Правова природа адміністративно-господарських санкцій / Н. В. Добрянська // Юридична наука. – 2011. – № 3. – С. 104-110.

3. Демський Е. Ф. Адміністративне процесуальне право України: навч. посіб. / Е. Ф. Демський. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 496 с.

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: [Кодекс: офіц. текст: станом на 17 серпня 2014 року] // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. –Додаток до № 51. – Ст. 1122.

УДК 346.1(043.2)

Любота О. І., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Беззубов Д. О., к.ю.н., доцент

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Національна безпека України визначається як стан захищеності життєво важливих інтересів особи, суспільства та держави від внутрішніх та зовнішніх загроз і є необхідною умовою збереження та примноження духовних та матеріальних цінностей. В системі національної безпеки економічна безпека виконує чітко визначені функції, несе на собі суттєве функціональне навантаження. Її сутність полягає у тому, що вона є матеріальною основою національної суверенності, що визначає реальні можливості в забезпеченні інших видів безпеки. Тобто економічна безпека є своєрідною базою для функціонування усіх інших її елементів, що входять у цю систему (військової, технічної, продовольчої, екологічної). Стаття 17 Конституції України закріплює забезпечення економічної безпеки держави як одну із найважливіших функцій держави [1]. Питання безпеки держави, насамперед її національної безпеки взагалі та економічної безпеки зокрема, врегульовано Конституцією України [1], Стратегією національної безпеки України [2], законами України «Про основи національної безпеки» [3], «Про запобігання корупції» [4], «Про захист від недобросовісної конкуренції» [5], Указами та Розпорядженнями Президента України тощо.

Наразі в Україні як на державному рівні, так і в науковій сфері відсутнє цілісне бачення проблеми економічної безпеки: досі не існує єдиного визначення категорії «економічна безпека», немає чітко визначеної та нормативно закріпленої системи суб'єктів забезпечення економічної безпеки держави, що й зумовлює актуальність даного дослідження.

Питання економічної безпеки досліджували числені вчені – економісти, політологи, юристи, зокрема, О. Користін, В. Ліпкан, М. Гетьманчук, Є. Білоусов, І. Білько, В. Мунтіян, Г. Пастернак-Таранушенко, С. Пирожков та інші.

Метою даної статті є визначення юридичної природи економічної